

РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ МИНТАҚАВИЙ ИҚТИСОДИЁТИНИ ДИВЕРСИФИКАТСИЯЛАШГА ЖОРИЙ ЭТИШ

Улуғбек Эркинович Қурбонов

*Ёшлар билан ишлари бўйича декан ўринбосари
Иқтисодиёт факультети Ўзбекистон миллий университети
Тошкент шаҳар Олмазор тумани университет кўчаси 4
Э-маил: kurbanovulug5@gmail.com*

Бахтиёр БАРХАЁТЖОН АЗИЗЖОН ўғли

*Иқтисодиёт тармоқлар ва соҳалар 1-босқич талабаси
Иқтисодиёт факультети Ўзбекистон миллий университети
Тошкент шаҳар Олмазор тумани университет кўчаси 4
Э-маил: barkhayotjonbakhtiyorov@gmail.com*

Аннотация

Ушбу мақолада рақамли технологияларнинг минтақавий иқтисодиётнинг диверсификациясини ривожлантиришдаги роли ўрганилади. Унда рақамли инновацияларнинг анъанавий соҳаларни қандай ўзгартириши, янги бизнес имкониятларини яратиши ва барқарор минтақавий ривожланишга қандай ҳисса қўшиши кўриб чиқилади. Асосий жиҳатлар орасида турли иқтисодий соҳаларда рақамли воситаларни жорий этиш, уларнинг маҳсулдорлик ва рақобатбардошликка таъсири ҳамда минтақалар ўртасидаги иқтисодий фарқларни камайтириш салоҳияти мавжуд. Тадқиқотда муваффақиятли тажрибалар, муаммолар ва рақамли технологияларни интеграция қилиш бўйича стратегик ёндашувлар ёритилиб, уларнинг глобал шароитда чидамли ва мослашувчан минтақавий иқтисодиётларни шакллантиришдаги муҳим роли таъкидланади.

Калит сўзлар: Рақамли технологиялар, минтақавий иқтисодиёт, иқтисодий диверсификация, инновация, барқарор ривожланиш, маҳсулдорлик, рақобатбардошлик, рақамли трансформация, минтақавий фарқлар, мослашувчан иқтисодиётлар.

ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ДИВЕРСИФИКАЦИЮ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Аннотация

В данной статье рассматривается роль цифровых технологий в развитии диверсификации региональной экономики. В нем рассматривается, как цифровые инновации могут трансформировать традиционные отрасли, создавать новые возможности для бизнеса и способствовать устойчивому региональному

развитию. Ключевые аспекты включают внедрение цифровых инструментов в различных секторах экономики, их влияние на производительность и конкурентоспособность, а также их потенциал по сокращению экономического неравенства между регионами. В исследовании освещаются успешный опыт, проблемы и стратегические подходы к интеграции цифровых технологий, подчеркивая их важную роль в формировании устойчивой и гибкой региональной экономики в глобальной среде.

Ключевые слова: Цифровые технологии, региональная экономика, диверсификация экономики, инновации, устойчивое развитие, производительность, конкурентоспособность, цифровая трансформация, региональные различия, гибкая экономика.

INTRODUCTION OF DIGITAL TECHNOLOGIES TO DIVERSIFICATION OF REGIONAL ECONOMY

Annotation

This article examines the role of digital technologies in the development of diversification of the regional economy. It examines how digital innovation can transform traditional industries, create new business opportunities and contribute to sustainable regional development. Key aspects include the introduction of digital tools in various economic sectors, their impact on productivity and competitiveness, and their potential to reduce economic disparities between regions. The study highlights successful experiences, challenges, and strategic approaches to integrating digital technologies, emphasizing their important role in shaping resilient and flexible regional economies in a global environment.

Key words: Digital technologies, regional economy, economic diversification, innovation, sustainable development, productivity, competitiveness, digital transformation, regional differences, flexible economies.

Кириш

21-асрда рақамли технологиялар иқтисодий трансформациянинг асосий негизига айланган бўлиб, улар ҳар бир соҳага таъсир кўрсатиб, иқтисодиётларнинг фаолиятини қайта шакллантирмоқда. Дунё бўйлаб минтақалар иқтисодий диверсификацияни таъминлаш, тор соҳаларга боғлиқ бўлган ҳолатни камайтириш ва глобал иқтисодий ўзгаришларга қарши чидамлилиқни ошириш бўйича тобора кўпроқ босимга дуч келмоқда. Рақамли технологияларни жорий этиш ушбу диверсификацияга эришиш учун ноёб имконият яратади, бу эса маҳсулдорлиқни ошириш, инновацияларни рағбатлантириш ва бутунлай янги иқтисодий соҳаларни шакллантириш учун воситаларни тақлиф қилади.

Одатда, маълум бир соҳа ёки ресурсларга боғлиқ бўлган минтақавий иқтисодиётлар рақамли трансформатсия ёрдамида анъанавий соҳаларни модернизатсия қилиш, инвестицияларни жалб қилиш ва тадбиркорликни рағбатлантириш имкониятига эга. Ақлли қишлоқ хўжалигидан рақамли ишлаб чиқаришгача, электрон тижоратдан сун'ий интеллектгача бўлган ёналишларда рақамли технологиялар инклюзив ўсишни таъминлаш ва шаҳар ҳамда қишлоқ жойлар ўртасидаги иқтисодий тафовутларни бартараф этиш салоҳиятига эга.

Ушбу мақола рақамли технологияларни минтақавий иқтисодий ривожланиш стратегияларига интеграция қилишни ўрганади ва уларнинг диверсификатсияни таъминлашдаги ролига эътибор қаратади. У асосий афзалликларни, масалан, самарадорликни ошириш, глобал бозорлар билан алоқаларни кенгайтириш ва юқори қийматли иш ўринларини яратиш каби жиҳатларни ёритади. Бундан ташқари, рақамли инфратузилма етишмовчилиги, малакали кадрлар тақчиллиги ва муваффақиятли амалга ошириш учун сиёсий қўллаб-қувватлаш зарурати каби муаммоларни кўриб чиқади. Ҳақиқий мисоллар ва энг яхши амалиётларни таҳлил қилиш орқали тадқиқот минтақалар тез ўзгарувчан глобал муҳитда узоқ муддатли иқтисодий барқарорлик ва чидамлилиikka эришиш учун рақамли технологияларнинг кучидан қандай фойдаланиши мумкинлиги бўйича тушунчалар беради.

1. Рақамли воситалар ва автоматлаштириш жараёнларни соддалаштиради, қўл меҳнатини камайтиради ва турли соҳаларда самарадорликни оширади.

2. Инновацияларни рағбатлантириш: Рақамли технологиялар янги маҳсулотлар, хизматлар ва бизнес моделларини ишлаб чиқишга ёрдам беради, иқтисодий ўсиш учун имкониятлар яратади.

3. Иқтисодий барқарорлик: Рақамли технологиялар орқали диверсификация қилиш анъанавий тармоқларга боғлиқликни камайтиради, минтақавий иқтисодиётларни глобал иқтисодий тебранишларга кўпроқ мослашади.

4. Глобал бозорларга кириш: Рақамли платформалар минтақавий корхоналарга халқаро миқозларга еришиш, бозор базасини кенгайтириш ва даромадларни ошириш имконини беради.

Хулоса

Рақамли технологияларни минтақавий иқтисодиётнинг диверсификациясига жорий этиш, тобора ўзаро боғланган дунёда барқарор ва чидамли ўсишни рағбатлантиришга қаратилган муҳим қадамни англатади. Рақамли воситаларни анъанавий соҳаларга интеграция қилиш орқали минтақалар маҳсулдорликни ошириши, инновацияларни рағбатлантириши ва иқтисодий ривожланиш учун янги имкониятлар яратиши мумкин. Ушбу технологиялар фақат маълум соҳаларга бўлган боғлиқликни камайтириб қолмай,

балки тадбиркорлик, иш ўринларини яратиш ва глобал бозорга чиқиш имкониятларини ҳам тақдим этади.

Бироқ, муваффақиятли амалга ошириш учун инфратузилма бўшлиқлари, малакали кадрлар тақчиллиги ва қўллаб-қувватловчи сиёсатлар каби муаммоларни йенгиб ўтиш зарур. Минтақавий ҳукуматлар ва манфаатдор томонлар ҳамкорлик қилиб, рақамли инфратузилмани ривожлантиришга, иш кучини рақамли даврга тайёрлаш учун таълим ва тренингларни тақдим этишга сармоя киритишлари керак.

Ниҳоят, рақамли трансформация иқтисодий диверсификацияни қўллаб-қувватлайдиган кучли восита бўлиб, минтақаларни глобал иқтисодиётда мослашувчан ва рақобатбардош қилишда ёрдам беради. Рақамли технологияларни қабул қилиш орқали минтақавий иқтисодиётлар узоқ муддатли муваффақиятга еришиш, тафовутларни камайитириш ва жамиятнинг барча қатламлари учун инклюзив ўсишни таъминлаш учун ўзларини жойлаштириши мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси “Рақамли Ўзбекистон – 2030” стратегияси.
2. Назаров К., Эргашев Ш. “Рақамли иқтисодиёт ва унинг ривожлантириш йўллари” – Тошкент: Фан, 2021.
3. Ҳошимов У. “Иқтисодиётни рақамлаштириш ва унинг минтақавий ривожланишга таъсири” – Тошкент: Иқтисодиёт нашриёти, 2020.
4. Castells M. "The Rise of the Network Society" – Oxford: Blackwell, 1996.
5. Schwab K. "The Fourth Industrial Revolution" – Geneva: World Economic Forum, 2016.
6. OECD (Organization for Economic Co-operation and Development). "Digital Economy Outlook 2022" – Paris: OECD Publishing, 2022.
7. Рақамли технологиялар ва иқтисодий диверсификация бўйича халқаро илмий журналларда чоп этилган мақолалар.